

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 2113/2022
08.12.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца Млинпек - Млин доо Гацин Хан, чији је пуномоћник Милош Крстић, адвокат у ..., против туженог Фонд за развој Републике Србије, Ниш, чији је пуномоћник Душан Ћирић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости и стицања без основа, вредност спора 100.000,00 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 330/22 од 25.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 08.12.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 330/22 од 25.07.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 330/22 од 25.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Нишу П 245/21 од 04.11.2021. године, у ставу првом изреке утврђено је да је ништава одредба садржана у члану 1. тачка 1.4 Уговора о дугорочном кредиту број .. од 04.09.2015. године, која гласи: „Износ доспелог ануитета увећава се за разлику насталу услед евентуалног смањења средњег курса ЕУР који формира Народна банка Србије на дан доспећа ануитета у односу на средњи курс ЕУР на дан коришћења средстава“. У ставу другом изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 90.858,58 динара са затезном каматом на појединачне износе ближе наведене у овом ставу изреке. У ставу трећем изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 59.704,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 330/22 од 25.07.2022. године одбијена је као неосновна жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда.

Против другостепене пресуде тужени је изјавио благовремену ревизију позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку. Ревизију изјављује због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 18/20) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Оцењујући испуњеност услова за дозвољеност ревизије изјављене на основу цитиране законске одредбе Врховни касациони суд је нашао да у овој врсти спора не постоји потреба за уједначавањем судске праксе или новим тумачењем права, као ни разматрањем правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана. Побијаном другостепеном одлуком правноснажно је одлучено о захтеву тужиоца за утврђење ништавости одредбе члана 1. тачка 4 Уговора о дугорочном кредиту од 04.09.2015. године, којом је уговорено да се износ доспелог ануитета увећава за разлику насталу услед евентуалног смањења средњег курса ЕУР који формира Народна банка Србије на дан доспећа ануитета у односу на средњи курс ЕУР на дан коришћења средстава. Такође, усвојен је тужбени захтев за исплату износа од 90.858,58 динара са затезном каматом као последица утврђене ништавости наведене уговорне одредбе.

Према разлозима нижестепених одлука, у ситуацији када је поред заштите даваоца кредита применом валутне клаузуле из тачке 1.3 предметног уговора, у тачки 1.4 уговора предвиђено да се износ доспелог ануитета увећава за разлику насталу услед евентуалног смањења средњег курса ЕУР-а, то следи да је тужени за себе уговорио двоструку заштиту, те да је таква одредба противна основним начелима облигационог права (члана 11, 12 и члана 15 ЗОО-а) и принудним прописима из члана 1065. и 395. Закона о облигационим односима. Тиме је према оцени нижестепених судова, нарушено начело равноправности странака јер је тужени као јача уговорна страна наметнуо наведену одредбу тужиоцу

Имајући у виду садржину тражене правне заштите, начин пресуђења и разлоге на којима су засноване побијане одлуке нижестепених судова, Врховни касациони суд налази да у конкретном случају нису испуњени законски услови које прописује одредба члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. Питање пуноважности предметне уговорне одредбе цењено је са становишта правне природе и циља коме служи валутна клаузула, која у сваком случају има заштитну функцију очувања реалне вредности пласираних средстава кредита. У том случају, свако уговарање додатних клаузула који би требало бити корекција нежељеним (по даваоца кредита) кретањима курса стране валуте за коју је валутна клаузула везана, представља оптерећење за другу уговорну страну која доводи до нарушавања основних начела облигационог права на које су указали и нижестепени судови.

Ревизијски наводи туженог о неопходности примене Закона о Фонду за развој Републике Србије као „*lex specialis*“, које је од стране нижестепених судова изостало, не представља правно релевантни основ за изјављивање ревизије из члана 404. ЗПП-а, из разлога што указивање на погрешну примену материјалног права само по себи не представља разлог за одлучивање о ревизији као посебној. Ревидент у ревизији не указује на другачију судску праксу у предметима са истом или сличном чињеничноправном садржином, па ни из тог разлога нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог.

Зато је на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке овог решења.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије на основу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/2020) и нашао да ревизија тужиоца није дозвољена.

Одредбом члана 487. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да у поступку о привредним споровима, спорови мале вредности су спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност од 30.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Према одредби става 3. истог члана, као спорови мале вредности сматрају се и спорови у којим предмет тужбеног захтева није новчани износ, а вредност предмета спора који је тужилац навео у тужби не прелази наведени износ. Одредбом члана 479. став 6. наведеног закона прописано је да у споровима мале вредности, против одлуке другостепеног суда није дозвољена ревизија.

Тужилац је тужбу поднео дана 04.03.2021. године. Вредност предмета спора је 100.000,00 динара.

У конкретном случају ради се о привредном спору мале вредности из одредбе члана 487. Закона о парничном поступку, из ког разлога ревизија сходно одредби члана 479. став 6. истог закона није дозвољена.

Из наведених разлога је применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић